

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОПОТЕЧА.

(Соукіев.)

ПЕШТА.

Четвртакъ

29. Іуніа 1844

Год. III.

Именоспѣвъ

Благородномъ и Высокоученомъ

Господину

Др. ПЕТРУ ІОВАНОВИЋУ

у Н. Садской Гумнасии Поесіе Профессору,

Діштрікуальному Сремскомъ Діректору,

врстномъ Домородцу

и

своме Благодѣю

29-гъ Юнія 1844.

Nominis ante mei venient obllivia nobis

Pectore quam pietas sit tua pulsa meo. —

Ovidius,

Ой ! юначки дѣла' Війло

Дай ми райскій пѣсме гласъ !

Ты звашъ уліт' чувство мило

И рѣшити виткій стасъ , —

Теби пѣсме дана снага

Сва подъ небомъ може драга —

У блаженства слити красъ !

Де ! попѣвай и узклікни ,

На све стране самнотъ викни

Да є радость сва кодъ нась !!

Комъ бы болѣ прынчила

Райска сладость грла твогъ ,

Свакомъ духу увѣкъ мила

Кон дичи Феба рогъ ?

Него — кон жаромъ дыше

И у срдицу крѣпко пише

Любавь топлу Рода свогъ , —

Кон на лицу душу иноси.

И съ ньомъ блага сва узноси

Коя силный даде Богъ !

Іовановић Петаръ Дійка

Слави данасъ Именъ — данъ ,

Чавѣчности врла сника

Къ добру Рода свога званъ :

Онъ на свѣте даре твоє

Нѣжно очи баца свое

Радъ ій прїйма у свой станъ , —

Трудно зван'е точно гледи

Желећ' притомъ да напреди

Златногъ рока Србу даръ ,

Чуйдеръ Србе ! како Війла .

Преко Смртногъ Мужу томъ —

Спѣва свакой души мила —

Гласъ чинећи срдицу момъ :

,,Гди годъ ногомъ буде стао

,,Невенъ — цвѣће садит' знао

,,Зыдат' на нѣмъ Славе Домъ , —

,,Людска сила когъ не свали

Нити страшный кадъ обали

,,Сва рушећи ватренъ громъ !!

У Н. Саду

найпокорніє

подноси

Ђорђе Јовановић.

ДИМИТРИЙ

Лажливый Царь.

(конецъ)

Ово одкрытие бы знакъ обште радости. Свакій є хитіо, да Князу тако чуднимъ начиномъ нађеномъ срећу честита. Онъ є онда само 26. година старъ био. Нѣгова младость, нѣгово слободноумно владанѣ и доброизрастло тѣло свакогъ живогъ нѣму привуче. Великій Благайничаръ даде га смѣста красно преодети, одправивши Татарина съ вѣстю о томъ слушаю, Краљу Польскомъ. Владыславъ, кои, као што горе рекосмо, пре него што є за Цара Русіе изабранъ био, и престолъ свога отца имао, бы' о срећномъ налазку Княза већь за изгубљеногъ државногъ особито обрадованъ, и заповѣди да га у Варшаву незакосно однесу. Онъ се дакле у двору Польскомъ појави, и задобије у краткомъ времену любавъ и наклоность свю кралевине Великаша. Овде се онъ съ нећакомъ Тарталана, кои є одъ истогъ стрица свогъ изключенъ био, упозна'. Овай та које мораде свое прибѣжиште у Польской тражити. Ђакошт нїовы' обоестраны' судба' не мало къ пріјательству нїовомъ донесе. Владыславъ, кои є безъ деце био, поступи съ нѣма тако любвенуно, као да бы му рођени сынови были, и обрекне, да ће све, што само у власти нѣговой стои, употребити, да нїова права што скорје опуњомоћи. Вѣсть о појављеню новогъ правоима (Praetendens) круне постави дворъ у Москви у немалый немиръ. Царь Алекса Михайловићъ послал съ мѣста изванредногъ посланика у Польску, да издаю Димитрије потражи. Ево једанъ одломакъ изъ слова, кое є тай посланикъ Краљу Владиславу давао: „Ако є икада Царь и Господаръ мой, узрокъ имао, на пріјательство великодушногъ Владыслава зидати, то є особито при овой прилици. Я недолазимъ сада, да предѣле или да блага тражимъ, које Поляцы за време немира, ки є лажливый Димитриј подигао, преотеше; нити самъ дошао, да какву користь за нашъ законъ просимъ, или да се зборъ првенства у распре пуштамъ. Мое по-

сланство се једне особе тиче, која мора ка-
зићна быти. И каква є то особа? Варалица,
која порочителну имаде намѣру, да Кралев-
ску крвь Цара Русіе, са своимъ нискимъ под-
рекломъ укаља. Са жалошћу опоминѣмо се
јошь они' непогода' и несрећны' случаева,
које су намъ Грѣске преваре причиниле; кр-
вавы ратова,' у коимъ више хиљада погину;
ватре, која намъ градъ нашъ у прахъ и пе-
пео обрати. То су зли случаевы, кои настъ
постигоше, и кое ћемо јошь једанпутъ иску-
сити, ако намъ оногъ непредате, кои къ
томе повода дати може. Мы очекивамо дакле
одъ племенитогъ духа Краля тако высокогъ,
као што є заиста Владиславъ, да ће Русију
одъ нѣни' правични' брига ослободити и
тако съ нама поступати, као што бы желјо
да се у истомъ случају съ нѣмим поступа.
Ваше Величество може лако подобной опас-
ности изложену быти. Ништа нје редко,
варалицу видити, што кралевине низвргава,
и у нѣмим найстрашнїј опустошена чини,
само да престолъ кралевине на себе преву-
че. Небо да Васъ сахрани, да морате Ва-
ша права одъ т ковы варалица бранити.
Купно молимо Васъ, да бы наше прошешъ
одобривши, нама онога у руке дали, кои
намъ тако великий узрокуе немиръ. Ваше
Величество съ тымъ ће посвежити, како
Вамъ врло срећа Цара, муга господара, и
миръ нѣгове државе на срдицу лежи!“ —

Владыславъ ту молбу на кратко одбје.
„Ако є круна Московска,“ рече онъ, „онога,
чија се издаја овде садъ одъ мене иште, то
се сила моя до нѣга непростире, и я бы,
као порокъ сматрао, кадъ бы тогъ младогъ
Княза гордости нѣговогъ соревнителя жер-
твовао. Рецимо башъ, да онай, когъ вы и-
штете, нје правый Димитрий, то недознаемъ
съ каквымъ бы се вы правомъ противъ нѣ-
га подићи могли, кадъ онъ ради потврђења
свој' речены' права, јошь ништа нје поду-
зео. Да є онъ Полякъ, и да є каковъ учни-
ју порокъ, то бы онъ одъ судја ове земље
по свакой закона' строгости казићъ био.
Но будући, да є онъ странъ; а притомъ се
и врло учтиво влада, то бы я како законима
странспрѣјмства, тако и правой Христовой

дужности противно поступао, кадъ бы му хотео мою одузети одбрану. Некъ се зато одъ мене ништа више неиште; ёръ сва прошенија, коя се нѣгове издае тиче, быт' ћеду у свако време суетна.“ Съ тымъ одговоромъ морадесе Русинскій посланикъ у Москву повратити, безъ да є што годь испословао; а Димитрій напротивъ одъ тогъ часа више негъ икадъ кодъ Польскогъ двора у чести стоя? Но са смрѣу Владыслава изчезну купно све користне за нѣга надежде. Ђоанъ Казимиръ, братъ и наследникъ умрлогъ Краля, види се принуђенимъ Русије пріятельство искати; будући да се Польска у нѣкій ратъ са Шведскомъ уплела. У тымъ околицама престане Варшава за Димитріо сигурнимъ мѣстомъ быти; принуђенъ се даље овай види какво друго прибѣжиште тражити, и одатле потайно одпутовати.

Найпре оде онъ у Реваль Лифландскій, малу нѣку общину (Freistaat), коя є тада одъ Шведске зависила. Но ни ту пожеланий миръ ненаће. Градскій Магістратъ бојећисе да ненавуче себи чрезъ нѣга мрости какве, замоли га, да какво друго мѣсто за свое обиталиште избере. Да бы пакъ тай поступакъ како улешао, даде му знаменитый поклонъ, и о свомъ трошку пошли га у Ригу. Димитрій отиде сада у Шведску, но и у томъ двору отношения државна више нѣговимъ желяма противна. Изъ почетка буде онъ при томъ двору врло добро пріимљенъ, во јданъ ондашній Коммісіонеръ Русински купаца' пусти се на скоро съ нѣки Чиновници Херцога у договоре, и упозна ји съ преваромъ Димитріе тако, да су они ню за вѣројатну држећи, нѣга на заповѣстъ свога господара, люд'ма одъ Цара Алексе посланымъ предали. Херцогъ одъ Холштайна за ту явну странопримѣста увреду и несрећногъ Княза жертвованъ ништа друго не доби', раввѣ малу сумму новаца', к'є су му нѣгови посланицы у име Цара изъ царске благайнице у Москви, предали.

Димитрій буде одма после долазка свогъ у престолни градъ Русинскогъ Царства затворенъ, и да небы съ кимъ говорити мога |

о, на уста му брњицу метну. За тымъ послаше къ нѣму нѣку стару жену, коя є иначе ужитакъ свой на црквени' врати тражила. — Она нѣму поче овако говорити: — „Шта сине мой, чинишъ се јошь као да ме непознаешъ? Мора быти, да си се яко изменуо! Исповѣди слободно све што ти на срцу лежи, и неправи ми твоимъ ћутанѣмъ веће тuge.“ Димитрій, немогући ништа одговорити окрене одъ нѣ свой погледъ, съ тымъ нѣкій страхъ одаваюћи, кои му изгледъ и говоръ те же не тако безстыдно себе за нѣгову матерь издаваюће, проузрокова. Тако исто и Свештеници нѣму говорише; но онъ, мѣсто да ји слуша, подигне руке и очи свое къ небу, себе Богу предаваюћи. Несрећникъ тай веће врло ясно увидио, да му се неће оправити, што є сынъ једногъ человека, кои є себе на престолъ Русијске државе попевши и нѣму право нѣко заисти оставио. Није се дуго са смрѣу нѣговомъ закоснявало; онъ бы' на нову год, 1635 башь предъ дворомъ Москве погубљенъ. Главу, оба рамена и ноге одсеку му, и на дугачке мотке натакну. Трупъ остане у снегу лежећи, и после одъ паса разнетъ буде.

Польскій посланикъ, тогъ истогъ дана кодъ Цара приступакъ (Audienz) имаюћи, буде на заповѣсть вишу у дворскомъ батару на мѣсто, где су тогъ несрећника погубили, донешенъ. Ту види онъ жалостне остатке человека, кои є за владаня Краља Владыслава у двору Варшавскомъ тако сајну ролу играо.

Нећакъ Тарталана, кои се са своимъ стрицемъ помирio, и веће одъ нѣкогъ времена нѣму у владаню свои' добара' ступio бы', съ великомъ жалошћу смрть несрећногъ Димитріе искуси. Онъ неможе, да за једнимъ пріателемъ, о комъ се нада', да ће га једномъ на Русинскомъ престолу видити, сузе непусти, говорећи, да онъ по нѣговој мысли ни подъ кои начинъ тако тврду судбу нје заслужио. — (съ нѣмачкогъ посрбјо)

У Н. Саду.

Ђорђе Јовановић.

МОТРЕНЬ ЕДНОГЪ СРБИНА У ВЕЧЕ.

Ено яркогъ сунца, гди за гору залази, последнѣ услуге данашнѣгъ дана чинећи; а ево гди се вече отсвуда навлачи и на све стране простире. Пастыръ ено гди руно стадо свое кући тера, кое идући дома, јошь попаскуе, а онъ гди за ньима полагано ступаюћи у врулу свира, славуй ево гди на овомъ расту надамномъ стоећи умилно пева, а шева гле гди ено онде у зраку надъ ливадама трептећи, и све ближе и ближе къ земљи спуштаюћи се, свою вечерню песму савршуе. Гле како несташни скакавцы око мене мирно цвркућу, а онамо гле како се потокъ жуборећи бежно слива. — Све є сада мирно — све ћути, и самъ є вечерний ветрићъ своя крыла зауставio. Роса паде на землю. Месецъ сјаный ено гди по плавомъ небу трепти, и садъ одъ једногъ садъ одъ другогъ облацића сакривенъ, текъ свой путь, быстримъ лицемъ наставля. Но ели истина, шта сада видимъ? Месецъ ено стаде, и умилно свое зраке на једно место спусти. Шта є то? Тко ту лежи? Ахъ! я пытањъ тко ту лежи! Твое ту кости леже, велика душо, безсмертный Обрадовићу! И небески Те жителъ почитую, и съ Тобомъ се поносе; а како да Те мы на земљи живећи непочитуемо, како да Те мы не славимо, кои си намъ путь изображења показао. Гле како твои Србљи книжевно поље приљежно обдѣља-ваю. — Я радостно гледамъ, како Ти устично жертву благодарности приносе. — Тако мои Србљи, тако јданъ другогъ подражайте, па ћете и Вы на оной степенъ изображења доћи, као и други учени народи;

Т. Радичевићъ
Контролоръ у ц. кр.
Мытницы и Солари.

ТОЛКОВАНИЕ,
нѣки чужестранны Съществителны Собствен-
ны Имена, на Славенскій Языкъ.
(конацъ.)

Л.

Лаврентій, многолюденъ. Авг. 10.

Лазаръ, мертвъ, связенъ. Ноем. 7. Лештій, Лавскій. Логгінъ, долгій. Окт. 16. Лукіанъ, чуденъ. Окт. 15. Лука, возкрешаяй. Окт. 18.	М. Мавра, черный. Маја 3. Макарій, блаженъ. Іанчар. 19. Макріна, долгоумна. Івл. 19. Манчилъ, лице Божіе. Іан. 17. Максімъ, Славанъ, Іан. 21. Марія, Госпожа. Апр. 1. Маркіанъ, помыслитель. Окт. 25. Марко, совершенъ. Апр. 25. Мартініанъ, свыше свидѣтельствованъ. Феур. 13.
Мартирий, исповѣдникъ Окт. 25. Матеїй, дарованный Ноем. 16. Матеїй, даръ Господскій. Авг. 9, Матрона, утивая. Ноем. 9. Меодій, наученъ хитрости. Маја 11. Мелетій, поучителенъ Феур. 12. Меркурій, проповѣданный. Ноем. 24. Митродора, Матерній дарь. Септ. 10. Міхаилъ, Божій войвода. Ноем. 8. Міхеа, убогій. Авг. 14. Мицей, пріятій ѿ воды. Септ. 4.	Н. Назарій, щлѹченый. Окт. 14. Наѹмъ, покой, мѣдрость или честь. Дек. 1. Неофутъ, новорожденный. Іан. 21. Нікита, побѣдитель. Септ. 15. Нікіфоръ, побѣдоносецъ. Мар. 13. Нікодімъ, невинный. Окт. 31. Ніколай, побѣда мудская. Дек. 6.
Щ. Ксеніа, странна, Іан. 24. Ксенофонтъ, страненъ мѣжъ. Іан. 26.	О. Олумпа, ѿ небесь. Ноем. 10. Онисімъ, пожиточный. Феур. 15. Онисіфоръ, пожитокъ приносящий. Н. 9. Орестъ, угодникъ Богъ. 18.
П. Пачелъ, уста трѣбы. Іан. 29.	

Панкратій, всѣми владѣлъ. Івл; 9.
 Пантелеимонъ, всемилостивъ. Івл. 27.
 Пахшмій, толстъ плећамы. Маіа 15.
 Пелагія, ближица. Окт. 8
 Петръ, камень. Іѡн. 29.
 Піменъ, пастырь. Авг. 7.
 Илатинъ, простотъ. Ноем. 18.
 Полукарпъ, многоплоденъ. Февр. 23.
 Пороеніи, дѣственникъ. Февр. 7.
 Порфуріи, червенъ или багрянъ. Фев. 16
 Прокопій, пресвѣченъ. Івл. 8.
 Протасіи, предчинный. Окт. 14.

Р.

Романъ, крѣпокъ. Ноем. 18.
 Рафаилъ, Духъ Божій.

С.

Самвіль, положеный ѿ Бога. Февр. 16
 Самшинъ, яростный. Ноем. 15.
 Сампсінъ, Солнце єгип. Іѡн. 27.
 Севастіанъ, чести достоянъ. Дек. 18.
 Северіанъ, ўкрѣтный. Септ. 9,
 Сергій, славенъ. Окт. 7.
 Сієшнъ, смиренъ. Іѡн. 6.
 Соломоніа, мирная.
 Софіа, мѣдрость. Септ. 17.
 Спурідшнъ, молніеносецъ. Дек. 12.
 Стефанъ, вѣнецъ. Дек. 27.
 Стефаніда, вѣнецъ.
 Стратоникъ, войнішъ побѣда. Іан. 13.
 Сумеонъ, знаменіе. Февр. 3.
 Созонъ, спасенъ.
 Сифроній, цѣломудреный. Мар. 11.
 Сіланъ, лѣстникъ дивій. Івл; 30

Т.

Тавіа, серна или Срна.
 Тарасіи, смѣщенный. Февр. 25.
 Татіана, повелительница. Апр. 10.
 Терентіи, глубокомысль.
 Тімоѳеси, богомъ поченъ. Іан. 22.
 Тімолай, честь людская.
 Тімінъ, честенъ. Івл. 28.
 Тітъ, учтивый. Апр. 2.
 Трофімъ, питатель. Сеп. 19.
 Труфінъ, пріемлай дни благи. Февр. 1.

Ф.

Філоѳей, драгъ божій.

Флішръ, Цвѣтенъ. Авг. 18.
 Фшка, славенъ. Сеп. 22.
 Фштій, свѣтель. Окт. 28.

Х.

Харалампій, радостосіятелъ. Февр 10.
 Харітіна, благодати полна. Окт. 5
 Харітінъ, благодати исполненъ. Сеп. 28
 Хіоніа, снѣжная. Апр. 16.
 Христофіръ, Христоносецъ. Маіа. 9.
 Хрусанеъ, златоцвѣтенъ. Март. 19.

У Сент-Андреи

21. Маіа въ недѣлю всѣхъ Святыхъ 1844.

Петръ Римскій
 Параوخъ С. Андрейскій.

Всхабітскогъ у Аравіи обытаваюћегъ народнѣгъ Владѣтеля Абд—ал—аціца, Футеху—ал—Шаху, Персійскомъ Владѣтелю 1789. лѣта послано писмо.

Мы летимо къ Богу
 За проклетогъ Сатану избећи,

У име Божје.

Благій и Милостивый
 Абд—ал—аціцъ, поглаваръ Муселмана
 Футеху—ал—Шаху,
 Краљу Персійскому.

Отъ како је Пророкъ Мухамедъ, Абд—Алаха сынъ умрео, яко се многобожіе и Ідолослуженіе, међу приверженицима нѣговогъ закона распространило. Тако на пр. у граду Неифу и Кербели, клана се нѣговъ народъ нѣкимъ гробовима и светињама, кои су отъ камена и земљи начинѣни, и возисала ю молитве свое и моленія ко оныхъ лица—ма, коя тамо лежу. А будући да я, Божји наимани Служитељ, у тымъ увѣренъ есамъ, да такова у закону упражненія нашемъ Господару Аліи и Хуссену поволна быти не могу; то дакле принужденъ самъ свако средство употребити, да нашъ светыј законъ отъ тако гадногъ суевѣрїа очистимъ, и милостию Божијомъ исто закона оскверненіе по лицој Найдской Держави, и већој части

Помјена. Обложенија.

Аравіе искоренимъ. И будући да они, кои о споменутымъ светаца гробовима у граду Неїпу попечениe воде; а и прочи истогъ града бывательи, добиткомъ сребролюбія заслеплѣни, прость народъ къ таковомъ по-клоненію побуждаваючи, наговараючи, и подстрекаваючи, мое напоминаніе неслушаю, то самъ я єдну отъ самы правовѣрній состоящуюся чету тамо послao, кое може быти да сте и чули, да ій по заслуги казни. Ако є народъ Іерсійскій токовому суевѣрю предатъ, што скоріе некъ учини покаяніе; ербо кои годъ у многобожію и суевѣрю буде се нашао, равнымъ ће начиномъ казнѣнъ быти. — Миръ оныма, кои овымъ заповѣстима покорни буду.

Римскій.

АНЕКДОТА.

„Какавъ є тко, онаку има и желю.“

„Ала, да ми є оволикій груменъ злата,“ рекне єданъ између други, кои су се поредъ Тисе, тако названогъ белогъ брда, исподъ когъ велике одвалине истогъ брега лежаху, проођавали, — „онда бы текъ лепо живити могао.“ — „Да ми є и сребра,“ превати му другій речь, — „добро бы было.“ — Трећи опетъ; „бре манитесе злата и сребра, я да имамъ толико и бакара, не бы се отъ ињга заустезао.“ Найпослѣхтеде єданъ са жельомъ, да бы му доста было, кадъ бы толико имао и олова, сустанъ разговоръ завршити; ал' дете съ нима идуће овако заключи, окрнувшице свомъ брату, рекне: „Браца, ала бы добро было, да нешто оволикій груменъ шећера дају за крайцару.“

Млад — И — — ћъ.

БАСНА

Лабудъ и Рода

Рода посѣти болестнога лабуда, и ве-сма се зачуди, кадъ га певаюча при изды-саню затече; она му садъ рекне, да є то противъ нарави, кадъ се у тако жалостнымъ и тежкоиздышућимъ обстоятельствама пева,

пакъ любопытльиво послуша га, да чуе, зашто онъ то чини. Будући, да се я садъ у другій свѣтъ намѣравамъ преселити, гди я инт' ћу више гладовати, нити гоненію не-пріятеля мои подложенъ быти; зашто дакле да се не радуемъ и не веселимъ овой срећной промѣни.

НРАВОУЧЕНИЕ. Смерть нась истинно и непремѣнно освобождава одъ свю тегоба, страданія и опасно-стї живота. Велика є слабость страшити се онога, одъ чега се сакрити и утећи не може; а јошть є много већа слабость, освобожденія свю зала бояти се, ербо смерть избавля нась одъ свю болестій, брига и страданія. Такођеръ є и велика безумност, нась на не избѣжиму нашу судбину непрнуготовити. Мы зацѣло морамо изъ овогъ свѣта и изыћи, као што смо у ињга и дошли; нити нась при полазску съ овогъ свѣта на другій тако што тѣшити може, као то, да смо честно и са свакимъ у любови на земљи поживили. Баснословіе ово о певаню умираюћегъ лабуда ишта друго ніе; ве-го єдно возужденіе, да конацъ нашъ, колико є могу-ће, весео и задоволянъ буде. Кадъ є смерть како осво-божденѣ свю тегоба, начастія, страданія и опасно-стї, тако рећи єдногъ немирногъ живота, већи и кодъ зверова пріятна; како є дакле не бы словесный и до-бродѣтелный човекъ за найвећій благословъ Божій и свою срећу держао, кои се не само отъ свю искуше-нія и развращенія чрезъ ю избавля; него и у притя-жаніе презѣлне и необходиме радости себе преселява.

Сам. Марковићъ.

ДОПИСЪ

Изъ Шаренграда, 16. Јуніа т. л. Ево већь 8 година, како се са дѣтонаставленіемъ занимамъ, и сваке године довольно самъ искусio, да оно у Меводи-ки за воспитаніе дѣце изложено правило, яко у серд-цама Ученника дѣйствуе. т. є., „Учителъ треба да свое Ученке више са благонравнымъ своимъ примѣромъ, са благоумилнимъ рѣчма; него ли съ викомъ, грдњомъ и каштигованѣмъ, къ свакомъ благонравію, добромъ владаню и прилѣжноиъ лекція учению подстрекава, при-води и опомињи.“ А у колико лакше и сиљне ово пра-вило јошть дѣйствує, кадъ се спрама незлобне учећесе от-расли и Начиљници Учителя, любими, добри и благорѣчи-

ви показую, освѣдочіо самъ се пре три године, када є Высокородный Господинъ Еугенін отъ Гуруковичъ, Верховный наши Народны Школа Краљевскій Надзиратель, візітацію по Славонійско-Сремскомъ Кругу чинчи и кодъ мене на Испыту мое Ученіке са благимъ и умилнимъ рѣчма мудро къ свакой честности, добромъ владаню, къ свакой прилѣжности и почитанію свю старіи увѣщавао, возбуждавао и опоминяо; а та-кожде и пре годину дана, кадъ є Благородный Г. Нетарѣ Іовановичъ, Славонійско-Сремскогъ Круга Директоръ, на годишніи Испыту бывши, краснорѣчи-во и са умилнозвучењимъ рѣчій гласомъ млађане мое Ученіке искренно опоминяо, да се добро владаю, да свакогъ старіегъ честную и покорность му отдаю, да свагда у опредѣлено време у церкву и у школу до-лазе, да свое лекціе прилѣжно уче, и на свакомъ иѣ-сту и предъ свакимъ мирни и утиви буду; како ве-лими таکовы Началника блага и мудра совѣтования у иѣжнимъ млађаны Ученника сердцама яко дѣйствую, чи-сто є невѣроятно. Заиста са верло малымъ трудомъ и рѣдкимъ опоминаниемъ послѣ ова два славна и высока гореспоменута Господина держао самъ я мое Діаке, у ономъ реду, у коме се законно захтѣва, да се Школска дѣца держе; ерѣ само ми є требало, кадъ самъ ій годь совѣтовао, да ій лѣпо опоменемъ и оны на Испыту мудры, благи и умилни Господе Началника совѣтвателни рѣчій, пакъ ту є и по мѣсеци дана, до-бру и честно владанѣ, уредно у церкву и школу долазе-нѣ, прилѣжно лекція ученѣ; и што юшти красніе, ту є и у време вакаціе сваке недѣле и праздника свю, кромъ оны, кон ни су кодъ куће, на ютреню, службу и вечерню, неизоставно долазенѣ, и свагди по школ-ской уредби владанѣ. Ктому, хотя, да се у Школама налази и таکове дѣце, коя поредъ свю благи и мудры совѣтования, ипакъ падао у погрѣшке; то съ нѣмима морасе строжје, но сходно нѣовомъ возрасту, нѣовой нарави и нѣовомъ домаћемъ воспитанію поступати.

І. Вуковичъ

Дѣтонаставникъ.

НАЙМИЛІЕ.

Изъ Темишвара, 12. Іун. т. л. Ништа правомъ Родолюбцу неможе миліе быти: него кадъ види, да младежъ собственнымъ жаромъ распалѣна, за своіомъ Народностію и дань и ноћи гине. — Ту иѣгово срце мора занета одъ радости занграти, а душа му спокойна быти; ерѣ са тыме онъ се увѣрава, да иѣговъ Родъ и вѣгова Народность, и онда, кадъ иѣга на лицу овогъ белогъ свѣта више и нема, не ће пропасти. —

Тогъ радостногъ позорія я самъ данасъ овде оче-видашъ быо. Наша Србска младежъ, коя овде Мудролю-бие слуша, да бы своме Історіе Профессору явно си ю

благодарность показала, поревени се и найми свираще, кон су му увочи иѣговогъ Имендана свириали. Ту се никакве друге аріени су чуле; него само наше Народне, да-кле све само Србске. Ово слушаюћи, са особитомъ радостію рекнемъ у себи: Мои мили Србљи, ніе се бојти, да ће твоя Народность пропасти, кадъ овакову подмладину имашъ. — Лаку ноћи, Србска младежи! Богъ те живи!! — И са оне ће ми стране гроба о-вай часъ незаборављи остати; и са оне ће ми стра-не ове радости сузе, као и сада, нујъ образе тећи.

Т. Радичевић

Контролоръ у ц. кр. Мытницы
и Солари.

ШКОЛСКЕ ВѢСТИ.

На умноженіе и подкѣпленіе Фонда наши На-родны Школа свеусердно у шайну даровали су т. л. ГГ. Учителни изъ Окружія Великоварадскогъ, као: Михаиль Флоре, Гросский, 5 фор.; Никола Альба, Ка-ранскій, 5 фор.; Сим. Бакицанъ, Билскій, 12 фор. 30 кр.; Софр. Поппа, Вел. Марушкій, 5 ф.; Вас.; Моразъ, Синкскій, 2 фор. 30 кр.; Петаръ Поповичъ, Крајовскій, 2 фор. 30 кр. Дим. Вослинкаръ Кочу-бачкій, 2 фор. 30 кр. Георгій Стефанъ, Калачачкій, 2 фор. 30 кр.; Никола Альбъ, Нетегдскій, 2 ф. 30. кр.; Асан. Паппъ, Олчскій, 1 ф. 40 кр.; Георгій Карчинсь, Каравацкій, 2 ф. 30 кр.; Вас. Дамса, Риепскій, 2 фор. 30 кр.; Пареній Паппъ, Кырацерскій. 5 ф.; Михаиловичъ, Бунјесдскій 5 ф. Петаръ Мундр-цесъ, Вел. Варадскій 12 фор. 30 кр.; Никола Тонцъ, Варад-Веленцкій 5 фор.; Никола Поповићъ, Чех-скій, 1 фор. 40 кр.; Філіппъ Галѣ, Мадаласкій, 1 ф. 40 кр.; Феодоръ Суто, Ѓапуоскій: 1 фор. 40 кр.; Конс. Савићъ, Ваашархельскій, 2 фор. 30 кр. *)

*) Да є препохвално и благородно дѣло, што мили наши Сербљи на онай Олтаръ жертве прино-се, помоћио коегъ се нѣова иѣжна и недозрѣла младежъ благонравно воспитава, и свой умъ обучаваюћи све већма воздѣлава и развіа; по-моћио коегъ се нѣова Народность сохранява и већма подиже; помоћио коегъ они таму невѣ-жества испредъ очију разгоняваюћи свѣти-ломъ знанїа осијаваose, то ће ми свакї пра-вомислѣїй Родолюбацъ безъ сумнѣ одобрити: али напротивъ неће ми онъ ни то оправергну-ти, да є непрѣятно и жалостно, што читаю са-мо имена на тай светији Просвѣштеніј Олтаръ жертве приносећа, понайвише слабонаплаћены Сербски и Валахійски Учителя. — Истина да свакї родолюбивый Сербинъ отъ свегъ сердца

ЧУДНОВАТО.

Да се Махомеданцы веома радује кадъ се кои Христианинъ потурчи, вообщте је познато; но да они и мртве радо на свой законъ обраћају, то је занеста о собито што ново. Тако пишу једне Новине, да је у Јерусалиму месецца марта т. л. један Ерменинъ већ

желити и тежити мора, да се и мы Сербљи съ другима у Унгарі живећимъ Народима у свакој добријој струци успоредимо, и купно съ њима изображавајућисе у свакомъ благостояњу и задовољству поживимо: — Шта дакле треба къ тому? — треба да се иста жеља и тежња отъ свију Родолюбца единодушно и единогласно, колико је коме могуће, са нужднимъ средстава ма подупире и подпомаже; и то отъ рода въ родъ; јер ће довольно, што су наши ђевдови и отцеви на основање таковогъ у свомъ Роду преполезногъ Заведења нуждну помоћь даровали; него треба и мы, кои смо њивова правокрвна отрасљ, да га подпомажемо. — Свака стварь, ако се не понавља и не подкрѣпљава, наскоро обветша, разрушавасе, а напослѣдку са свимъ изчезне. — Шта ћемо онда! — — Угледаймосе милый Роде само на Евангелике (Лутеране), и Реформате (Калви), како се они единогласно изъ све снаге, а особито њивови Великаши и Богатирци, учинио, пакъ съ найвећимъ Родолюбија и Вѣроисповѣданја жаромъ на основање и умножење књижевни и художественни Заведења, а напаче Школски Фондова, знамените жертве приносе; како они подижу и подкрѣплюю сваја мѣстна нормална Училишта, свое Гимнасије и Луцее, у коима се њивова младежъ, а многа и наша, повседневно обучава, воспитава, изображава и облагородјава. — Ево напредка, ево срећне будућности! — Какову мы будућност очекивати можемо, кадъ садашњи наши Великаши, наше Спаје и Богатирци, за таково лепо и преполезно Заведење ништа не чувствују, и не подпомажу — Сложно Браћо! — јер где је Слога, ту је и Божји благословъ, ту је на предакъ, ту је свака срећа —!! И.

сарапинъ быо, и четириј дана у мрачномъ гробу лежао. Кадъ се пакъ послѣ 4. дана један Турчинъ предъ Муфтијомъ изјагни, да је истый упокојени Ерменинъ у најбренију био потурчитисе само да је дуже живio; то Муфти таки нареди, да се Ерменинъ изъ гроба ископа. Ово кадъ се учини, донесу га у цамју и са нужднимъ къ тому церемонијама потурче, у Махомеданско гробље однесу, и тамо га наново саране.

СМѢСИЦЕ

Једанъ младији човекъ буде одъ свои пристали всакиј данъ прилажно посещавање, зато, јербо му је и његова Госпа врло красна и сваке любови достойна била. Онъ се найпослѣ уплаши, да се овимъ свакијашњимъ посещавањемъ Госпа како не разнѣжи, у својој честности не поклизне, и тако свакиј домашњи миръ и домастроје не нарушише, пакъ измысли једанъ лѣпти начинъ, како да свое пристале отъ свакијашњемъ посещавања одучи. Онъ дакле узме свакогъ отъ свои пристали воособъ, и отведши га мало на страну рекне му: „Ј знамъ и увѣренъ самъ, да сте вы мой пристале, я самъ дакле намыслио једну стварь започети, која ме може јако подпомоћи; но за ту стварь требала бы ми повелика сумма новаца; зато я се сада право на Бога, пакъ на Васъ пристале ослонамъ! Но то нека само медь нама остане.“ — Више дана прође, аље ни једногъ пристала нема, да посещене свое учини.

Цѣна ране 14. Јула п. р. на Пештан.
піацы, меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лош
Жито.	130	120	108
Наполица	85	80	—
Ражъ.	70	65	—
Ечамъ.	60	56	52
Зобъ.	57	55	52
Кукурузъ.	—	—	—
Проя.	86	84	80
Жута каша			

Скоротечка излази у седмици 2 путъ, Четврткомъ и Недельомъ; цена му је како за овдаши тако и за страсе Предчисленике за пољ године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакој ц. кр. Пошти, и у Пешти кодъ Издавателя, у Бедемској улицы (Bastei Gasse № 349.)

Издаватељ Димитриј Јовановићъ.

у ПЕШТИ словима Баймоловимъ.